

Folkhälsomyndigheten

Calicivirussäsongen 2017-2018

Rapporten sammanfattar calicivirussäsongen 2017-2018
Publikationsdatum 2 juli 2018

Sammanfattning

Calicivirussäsongen 2017-2018 kännetecknades av en ovanligt tidig säsongstart i början av oktober och sträckte sig sedan in i maj. Toppen med flest antal rapporterade fall inföll i början av april vilket var ovanligt sent jämfört med tidigare säsonger. Totalt rapporterades 4 323 fall av calicivirus och högst incidens (antal fall per 100 000 invånare) hade Jönköping följt av Östergötland och Norrbotten. Andelen sökningar på ordet ”vinterkräksjuka” på 1177 Vårdguidens webbplats tyder på att spridningen i samhället haft ungefär samma omfattning som föregående säsong.

Sammantaget har säsongen 2017-2018 i stor utsträckning liknat de fyra senaste milda säsongerna.

Frivillig laboratorierapportering

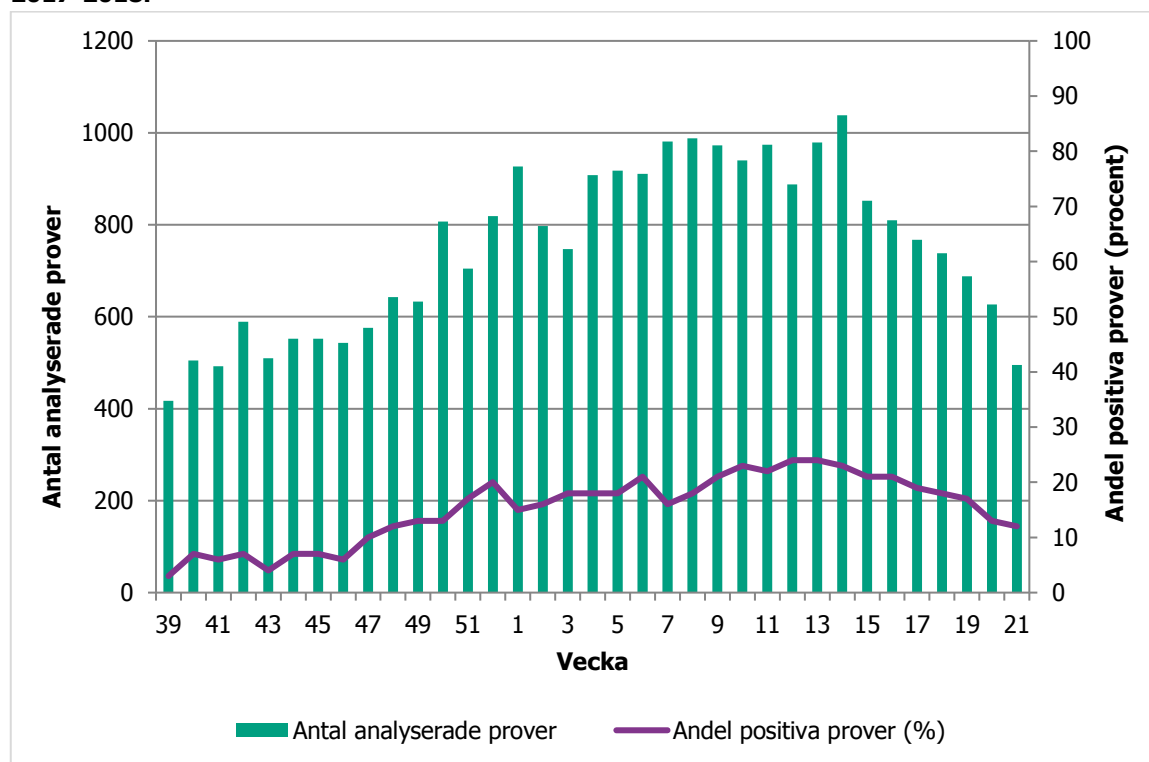
Under säsongen 2017-2018, vecka 40 till vecka 21, rapporterade 24 kliniskt mikrobiologiska laboratorier in antalet analyserade prover och andelen positiva prover för calicivirus (norovirus och sapovirus) per vecka till Folkhälsomyndigheten. Elva av laboratorierna diagnosticerar både norovirus och sapovirus medan resterade laboratorier enbart diagnosticerar norovirus. De laboratorieverifierade fallen utgörs av personer som sökt vård och provtagits.

Totalt analyserades 26 503 prover och av dessa var 4 323 prover positiva för calicivirus (3 981 norovirus, 342 sapovirus). Den totala andelen positiva prover under säsongen 2017-2018 var något lägre jämfört med tidigare säsonger (tabell 1). Sett per vecka så varierade andelen positiva prover mellan 3 och 24 % (figur 1).

Tabell 1. Antal analyserade prover och andel positiva prover för calicivirus per säsong, de senaste fem säsongerna.

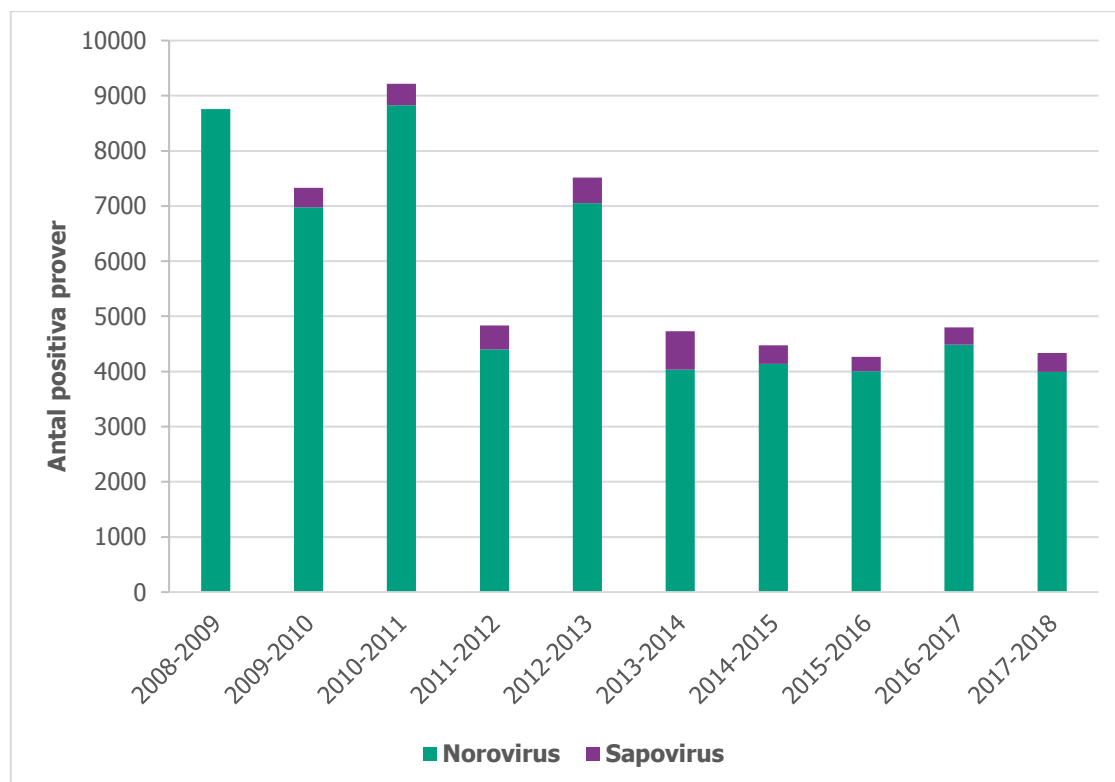
Säsong	Antal analyserade prover	Antal positiva prover	Andelen positiva
2013-2014	21 139	4 712	22 %
2014-2015	21 559	4 489	21 %
2015-2016	21 354	4 261	20 %
2016-2017	26 577	4 682	18 %
2017-2018	26 503	4 323	16 %

Figur 1. Antal analyserade prover och andel positiva prover för calicivirus per vecka, säsongen 2017-2018.

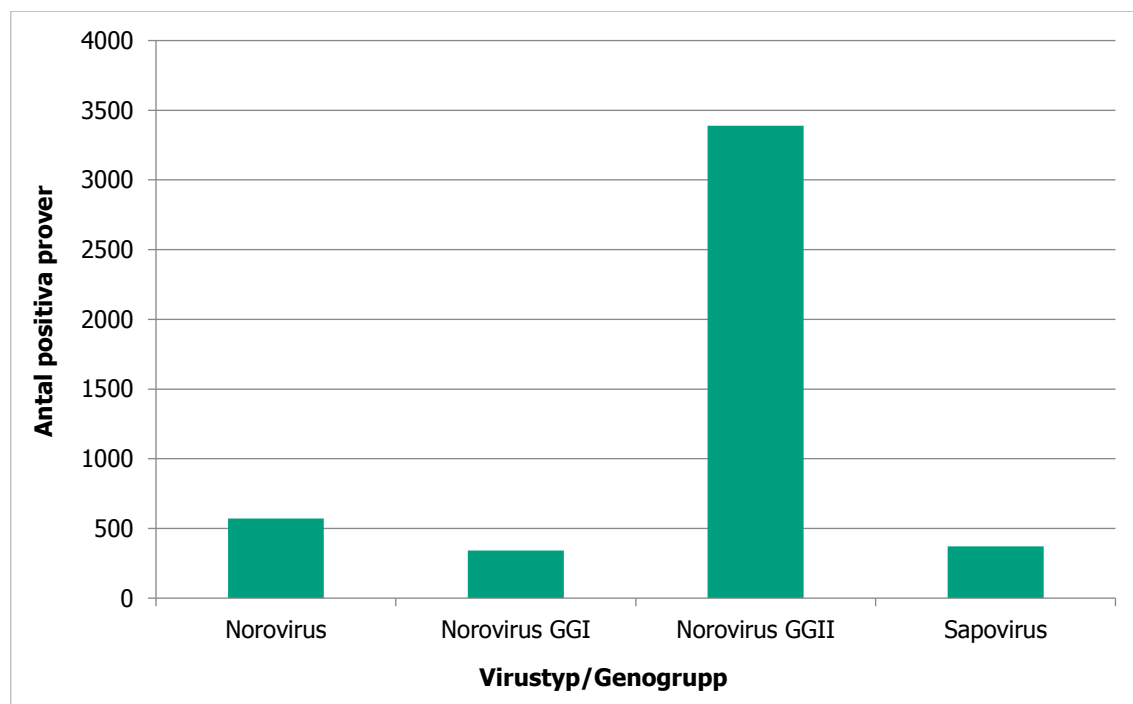
Liksom tidigare säsonger utgjordes majoriteten av de positiva proven av norovirus och endast en mindre andel av sapovirus. Sedan 2009 har antalet rapporterade sapovirus varierat mellan ca 300 och 600 prover per säsong (figur 2).

Figur 2. Antal positiva prover för norovirus respektive sapovirus per säsong, de 10 senaste säsongerna.

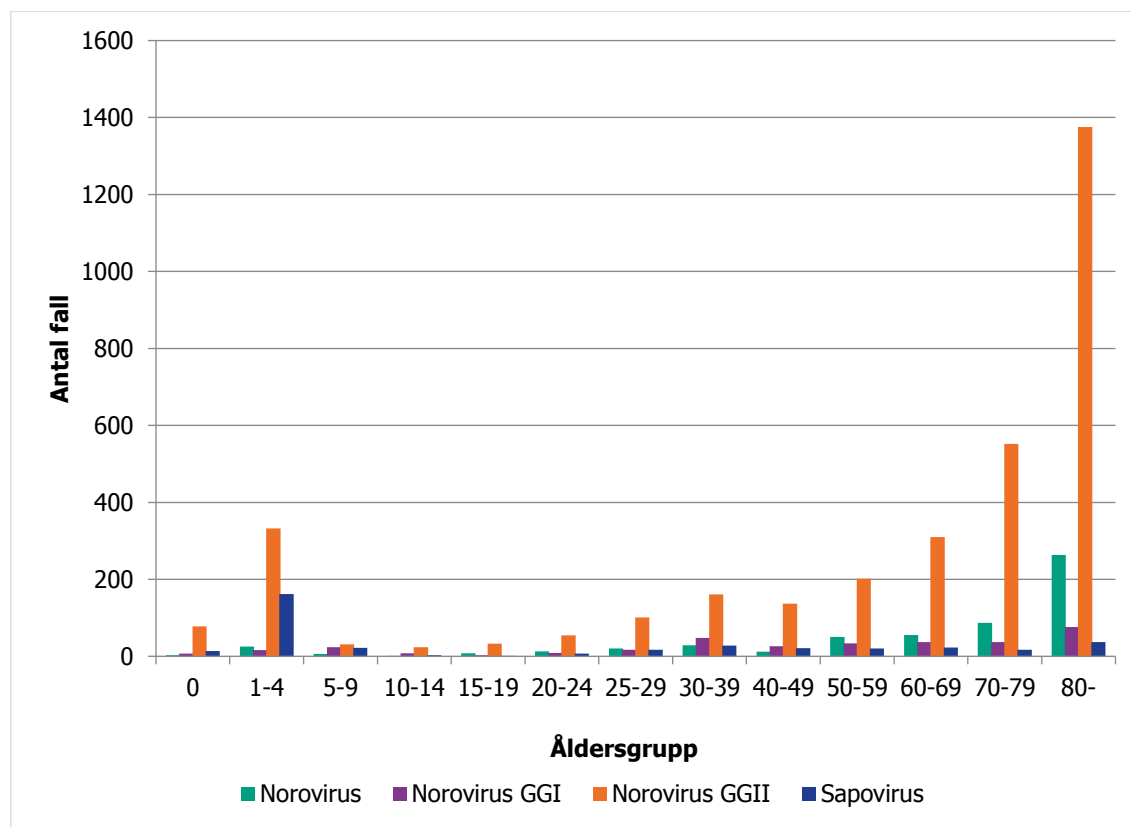
Majoriteten av de kliniskt mikrobiologiska laboratorierna diagnosticerade de två vanligaste genogrupperna av norovirus, GGI och GGII (figur 3). Ett laboratorium diagnosticerade även genogrupp IV och rapporterade ett fåtal positiva prover under säsongen (visas ej i figur 3). Infektioner orsakade av norovirus GGII är den vanligaste typen inom vården.

Figur 3. Fördelning av antal diagnostiserade virustyper/genogrupper av calicivirus, säsongen 2017-2018.

Noro- och sapovirusinfektioner förekommer i alla åldrar men sapovirus är oftast vanligare bland barn. Under säsongen 2017-2018 rapporterades flest fall av sapovirus i åldersgruppen 1-4 år. Liksom tidigare säsonger rapporterades majoriteten av fallen med norovirus GGII i åldersgrupperna 70 år eller äldre (figur 4).

Figur 4. Fördelning av antal rapporterade fall av virustyp/genogrupp per åldersgrupp, säsongen 2017-2018.

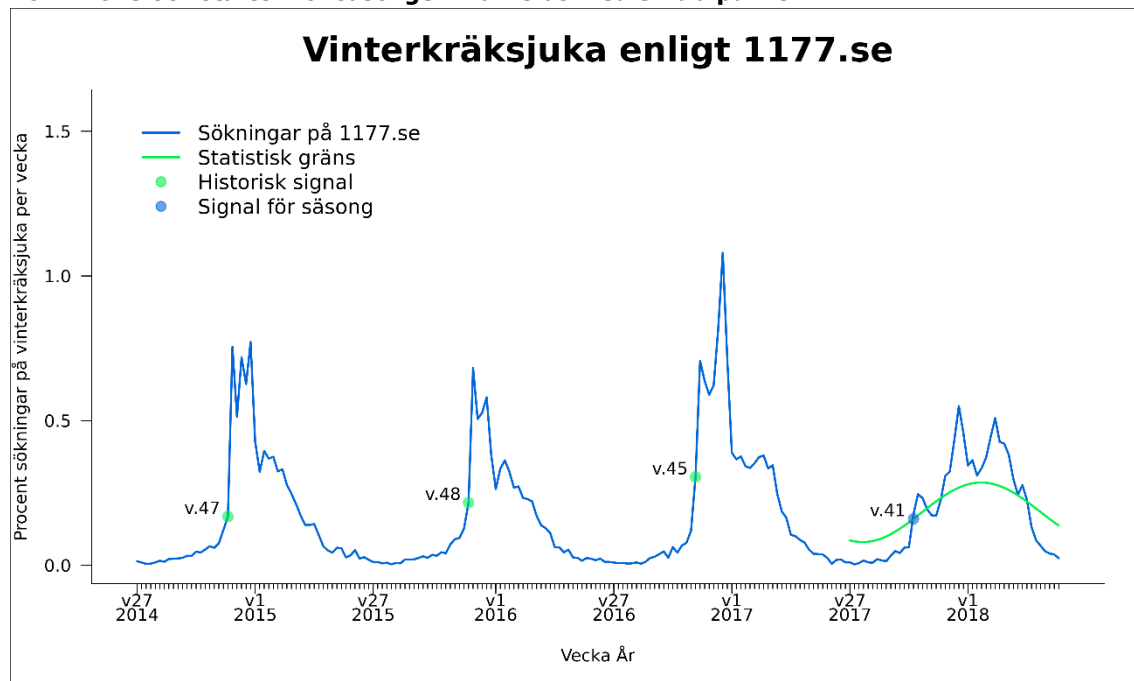

Webbsök

Andelen sökningar per vecka på ordet ”vinterkräksjuka” i förhållande till alla sökningar på 1177 Vårdguidens webbplats, 1177.se, används för att få en bild av spridningen av calicivirusinfektioner i samhället. Webbsöksfunktionen används huvudsakligen som en signal för starten av säsongen.

Redan vecka 41 (9-15 oktober) passerades den statistiskt uträknade baslinjen, som signalerar att spridningen av vinterkräksjuka tagit fart i samhället. Det var ovanligt tidigt jämfört med tidigare säsonger. Toppnoteringen (0,6 procent) för andelen sökningar på ordet ”vinterkräksjuka” låg på en lägre nivå jämfört med föregående säsong (figur 5). Orsaken till det förändrade sökmönstret under säsongen 2017-2018 är inte helt klarlagd.

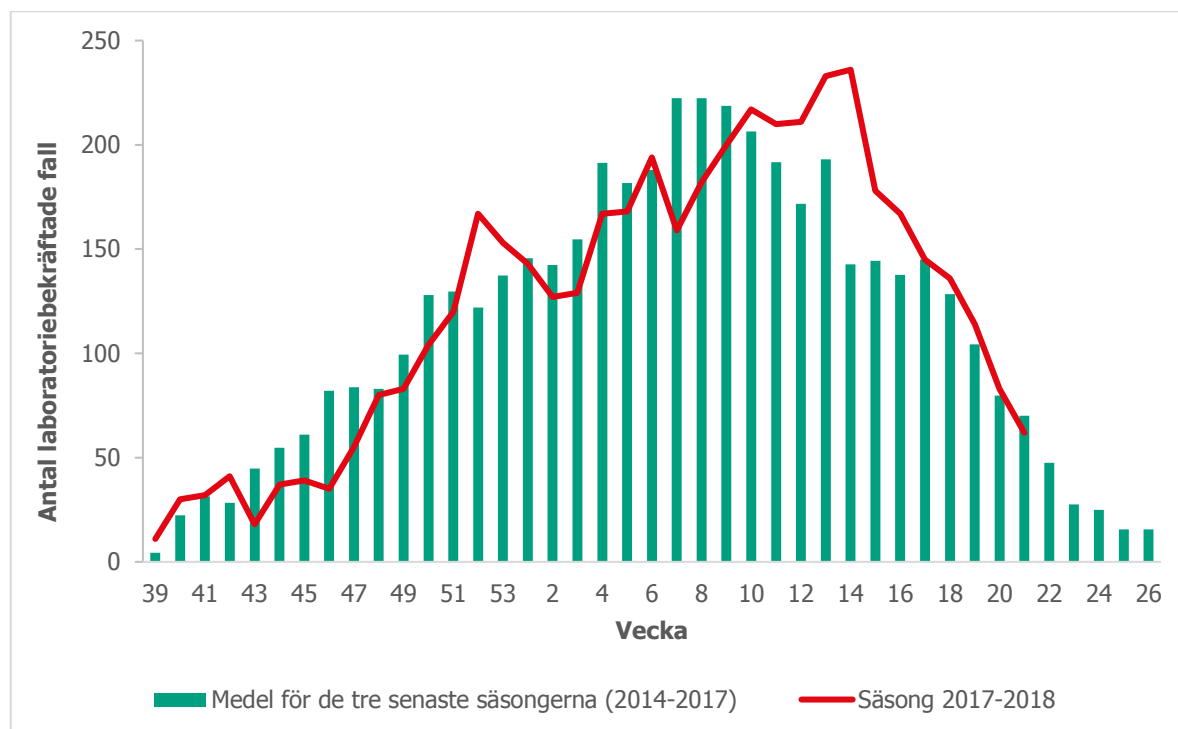
Figur 5. Andelen sökningar per vecka på ordet "vinterkräksjuka" i förhållande till alla sökningar på 1177 Vårdguidens webbplats. Den statistiska gränsen visas endast för säsongen 2017-2018 och starten för säsongen markeras med en blå punkt.

Säsongen 2017-2018

Säsongen 2017-2018 startade redan vecka 41 (9-15 oktober), och sträckte sig sedan in i maj (figur 6). Toppen med flest antal rapporterade fall per vecka inföll ovanligt sent, i vecka 14 (2-8 april), då 236 fall rapporterades. Jämfört med medel för de tre senaste säsongerna så har säsongen 2017-2018 i stor utsträckning liknat dessa.

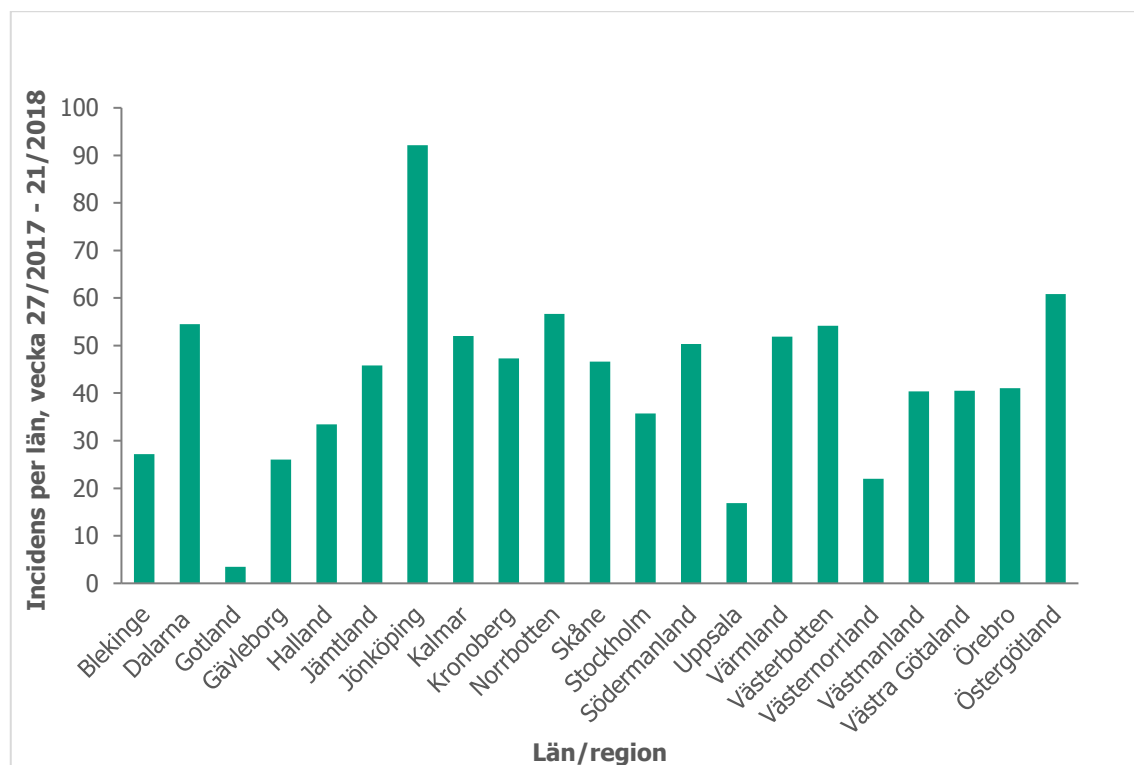
Figur 6. Antal laboratoriebekräftade fall av calicivirus under säsongen 2017-2018 jämfört mot medel för de tre senaste säsongerna.

Under säsongen 2017-2018 rapporterades flest antal laboratoriebekräftade fall från storstadsregionerna Stockholm (811 fall), Västra Götaland (683) och Skåne (618). Men sett till befolkningens mängd så hade Jönköping högst incidens med 92 fall per 100 000 invånare följt av Östergötland (61) och Norrbotten (57) (figur 7). Incidensen påverkas i hög grad av hur många personer som söker vård och provtas samt variationer i provtagningen över landet. Därför är det svårt att dra direkta slutsatser mellan incidensen och den faktiska calicivirusaktiviteten i de olika länen/regionerna.

Figur 7. Incidens (antal fall per 100 000 invånare) per län/region, säsongen 2017-2018.

Under säsongen 2017-2018 har det rapporterats om ett flertal utbrott av calicivirus både på förskolor/skolor och på olika typer av vårdboenden. För flera av dessa utbrott har smittan varit omfattande med ett stort antal sjuka. Som exempel på livsmedelsburen smitta kan nämnas ett flertal partier av importerade ostron, kontaminerade med norovirus, som under våren distribuerades till både restauranger och livsmedelsbutiker.

Calicivirussäsongen internationellt

Den lägesrapport över norovirus övervakningen som Public Health England publicerar på sin webbplats visar att även de haft en säsong som i stora drag liknat de senaste milda säsongerna. En orsak kan vara att norovirus stammen GII.4/Sydney som dominerat sedan 2012, fortsatte vara den cirkulerande stammen i England.

Referenser

[Public Health England, norovirusrapport för säsongen 2017-2018](#)